

Jaarbericht 2018

van

Stichting "FEMI"
Foundation to Earth, Mankind through Inspiration
and Initiative
te Baarn

Baarn, 28 mei 2019

Inhoud

Jaarbericht 2018

Bestuursverslag	3
-----------------	---

Jaarrekening 2018

- Balans per 31 december 2018	16
- Staat van baten en lasten over 2018	17
- Toelichting op de balans	18
- Toelichting op de staat van baten en lasten	28

Overige gegevens:

- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	32
---	----

Voorwoord

In 2018 hebben we, voor het laatste jaar, grote bezuinigingen voltooid en afgerond. Onze vaste partners konden we blijven ondersteunen zonder haperingen. Inmiddels zijn de vooruitzichten positief en kunnen we vanaf 2019 volle kracht vooruit, met zelfs een verruimd budget!

De tijd van bezuinigingen in 2017 en 2018 hebben we gebruikt om ons evaluatie en monitoringsbeleid op te zetten. Dit moest een beleid worden dat op eenvoudige wijze te implementeren was, zonder onze partners teveel te belasten. Sara Kinsbergen heeft ons, met haar workshops aan ons team van vrijwilligers, hierin op fantastische wijze begeleid. Vanaf 2019 zullen we dit beleid actief hanteren.

Ook hebben we onze strategie verder aangescherpt en besloten dat we ons gaan oriënteren op Bolivia als nieuw land. Met de komst van Vincent Driest hebben we het onderzoek naar partners in Bolivia opgestart.

Het land van sociaal investeren is behoorlijk gewijzigd. Waar het begrip 'sociaal investeren' 7 jaar geleden nog nieuw was, heeft dit zich inmiddels vliegensvlug ontwikkeld tot nieuwe hype. HRSV is al vele jaren actief met sociaal en duurzaam ondernemen in ontwikkelingslanden. Door het ondernemende karakter van HRSV is besloten dat het beter is om het sociale investeringsbedrijf te verkopen aan HRGH.

In 2018 zijn ook Lukas Wellen en Laurence Brouwer ons komen versterken. Laurence heeft zich voornamelijk gericht op het verbeteren van de financiële rapportages die wij krijgen van onze partner in Oeganda. Lukas Wellen versterkt ons bestuur op vele manieren en zal het thema 'Microkrediet en financieringen' onder zijn hoede gaan nemen. We hebben afgelopen jaar helaas afscheid genomen van Maartje Hermans (ZeroKap) die met veel inzet een heel aantal jaren ons heeft versterkt bij ZeroKap.

Met een sterk en voltallig bestuur met de nodige kennis in huis, zijn we klaar om ons nieuwe 5-jarenplan 2019-2023 en de extra gelden die we zullen ontvangen op een Femi-wijze uit te geven.

Last but zeker not-least, Ruud en Annelies hebben besloten om hun certificaten op aandelen HRGH verder aan Femi te gaan overdragen in de komende 5 jaar. Fantastisch voor de toekomst van Femi en het vertrouwen wat we hiermee gekregen hebben. Veel dank! En op naar een rooskleurige toekomst waarin we meer en meer mensen bereiken!

Met vriendelijke groet,

Liesbeth Nagelkerke
Directeur FEMI

Bestuursverslag 2018

Bestuur

Het bestuur van de stichting bestond in 2018 uit:

• Ruud Bakhuizen	-	voorzitter
• Maarten Putz	-	penningmeester
• Lukas Wellen	-	bestuurslid
• Annelies Bakhuizen-Ywema	-	bestuurslid
• Astrid Landaal-Bakhuizen	-	bestuurslid
• Mardjan Seighali	-	bestuurslid
• Wendy Walrabenstein	-	bestuurslid

Alle bestuursleden verrichten hun werkzaamheden uit betrokkenheid en ontvangen geen bezoldiging. Wel kunnen zij voor werkelijk gemaakte onkosten die gerelateerd zijn aan het werk wat voor Femi gedaan wordt een declaratie indienen.

Paul Beenders heeft afscheid genomen van het bestuur na een aantal mooie jaren. Evert de Blok zou hem opvolgen, helaas kon zijn bestuurslidmaatschap niet lang duren en heeft Lukas Wellen zijn functie overgenomen. Maarten Putz heeft het penningmeesterschap van Paul Beenders overgenomen.

Verskillende bestuursleden vervullen meerdere nevenfuncties. De belangrijkste noemen we hier.

Ruud Bakhuizen: bestuurslid Alliance for Childhood European Network Group, Bestuurslid Stichting More, Penningmeester Vereniging Les Costes, Voorzitter Stichting Werk en Deel B.V..

Annelies Bakhuizen-Ywema: Bestuurslid Stichting Werk en Deel

Mardjan Seighali: Bestuurslid Goede Doelen Nederland, Bestuurslid Refugee Talent Hub, Voorzitter commissie Asiel & Opvang en integratie Vluchtelingenwerk Nederland, lid RvA College Rechten van de Mens, Lid Adviesraad woningcorporatie Ymere-Almere, Voorzitter Adviescommissie voor de erepenning en Bonifatiuspeld gemeente Almere.

Maarten Putz: Bestuurslid Filmhuis Parklaan

Lukas Wellen: Bestuurslid Microcred Senegal

Vrijwilligers

Een groot deel van het werk dat gedaan wordt binnen Femi wordt voldaan door kundige vrijwilligers. In 2018 waren er circa 25 vrijwilligers werkzaam voor en met ons. Ook alle vrijwilligers doen hun werk onbezoldigd.

In onze landenteams is niet veel veranderd:

- India: Willibrord Smit (landenmanager) + Henk de Graaf (Zerokap)
- Kenia: Harrie Oostrom (landenmanager) + Jan de Meij (Zerokap)
- Nepal: Marie-Jose Schouten/Henriette Berger (landenmanagers) + Eric van de Ven (ZeroKap)
- Oeganda: Liesbeth Nagelkerke (landenmanager a.i.) + Pieter van Sonsbeek (Zerokap), Laurence Brouwer
- Peru: Winneke Kornet (landenmanager)
- Bolivia: Vincent Driest (onderzoek verkenning Bolivia)
- Tanzania: Michel Spraakman (landenmanager) + Charles Ruys (Zerokap)
- Nederland:
  - o tav Trauma/gezondheidszorg Vluchtelingen: Winneke Kornet
  - o andere projecten: Femi bureau.

Doelstelling, Missie en visie

FEMI heeft een uitgebreide doelstelling die in zijn geheel goed weergeeft waar onze projecten zich mee bezig houden en waar we op blijven letten.

‘Stichting FEMI biedt kansen aan mensen, van jong tot oud, op een menswaardiger bestaan op een duurzame wijze.

Inspirerend vanuit wederzijds respect en gelijkwaardigheid in samenwerking en afstemming tot actieve betrokkenheid en creativiteit. Initiërend en verbindend op elk gebied van welzijn en welvaart met ieders eigen verantwoordelijkheid en eigenheid.'

De workshops van Sara Kinsbergen hebben ons geholpen onze werkwijze en doelen verder uit te schrijven. Zo is verbinden in de brede zin van het woord (mensen, organisaties, projecten) een belangrijke waarde die we binnen Femi en al onze activiteiten vaak uitdragen en uitvoeren.

Belangrijkste activiteiten in 2018

Bolivia

In 2018 is Vincent Driest begonnen als vrijwilliger bij Femi. Hij heeft veel werkervaring in Bolivia na er een lange tijd gewoond te hebben en heeft daardoor een mooi netwerk. Zijn opdracht is te onderzoeken of en hoe Femi met de Femi-werkwijze in Bolivia waarde kan toevoegen voor mensen in armoede. Na eerst onderzoek te hebben gedaan vanuit Nederland, is hij in november naar Bolivia gegaan en heeft hij met verschillende partijen en organisaties gesproken. Ook heeft hij een mogelijk projectgebied bezocht en potentiële partners gesproken. In de loop van 2019 zal het bestuur van Femi zich buigen over de vraag of we inderdaad de sprong naar Bolivia gaan nemen.

India

Assist

In 2018 heeft Femi in India samen gewerkt met Assist die haar hoofzetel heeft in Chilakaluripet, Andhra Pradesh.

We ondersteunen Assist met hun activiteiten in de dorpen Gurralamadungu en Manginapudi. De activiteiten in Kukkalavaripalem zijn afgerond en het dorp krijgt nu alleen nog technische ondersteuning van de regio coördinator van Assist.

Gurralamadungu en Manginapudi

Deze beide dorpen laten een mooie ontwikkeling zien. Ook in 2018 zijn er opnieuw veel huizen gebouwd dan wel gerenoveerd. Bij nieuwbouw is er ondersteuning van de Indiase Overheid, bij renovatie moet het gebeuren met alleen (financiële) ondersteuning van Assist. De dorpsbewoners voeren zelf de meeste bouwwerkzaamheden uit.

Infrastructuur

Ook aan de wegen worden ieder jaar verder gewerkt, dit is afhankelijk van de subsidie die de overheid hiervoor beschikbaar stelt.

Gezondheid

Aan (preventieve) gezondheid wordt veel gedaan via bewustwordingsprogramma's die zowel in de medische kampen, cultuurprogramma's bij de huisbezoeken en bij de Village Development Society elk kwartaal aan de orde komen. Belangrijke aandachtspunten zijn onder andere het gebruik van toiletten, hygiëne en vaccinatie bij kinderen. In geval van voorkomende ziektes wordt ook de nodige medische/financiële bijstand verleend. De opgezette watervoorzieningen functioneren uitstekend en het geproduceerde drinkwater (500 liter per uur) wordt voor 5 roepie per 20 liter, dagelijks ter beschikking gesteld aan de gezinnen. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van het water uit de waterpompen die op een aantal plaatsen in de dorpen staan, dit water is gratis en alleen geschikt voor huishoudelijk gebruik. Dit opsplitsen van drinkwater en "huishoud" water is een goede zaak en betekent dat er nauwelijks ziektes meer voorkomen als gevolg van het drinken van vervuild water.

Livelihood

Maandelijks worden bijeenkomsten gehouden door de self-help groups. Er wordt dan gesproken over spaarsystemen, aantrekken van leningen al dan niet via commerciële banken met goede aflossingsregelingen. Elk kwartaal is er een toename te zien in de spaarmiddelen.

Empowerment

Telkens weer wordt in de diverse bijeenkomsten de bewoners er op geattendeerd dat ze gebruik kunnen maken van allerlei overheidsregelingen, zoals pensioenuitkering voor ouderen en weduwen, subsidies voor aanleg van wegen, huizen, toiletten.

Mensen met een beperking

Voor de beide genoemde dorpen maakt het disability programma integraal deel uit van de algehele aanpak van de dorpsontwikkeling.

Tot nu toe zijn alleen de fysiek gehandicapte bewoners, zowel kinderen als ouderen geholpen. Deze hulp bestaat vooral uit het beschikbaar stellen van medische hulpmiddelen. Daarnaast worden inkomens genererende activiteiten zoals het opstarten van een winkel, het beginnen van een naaiatelier en het houden van vee gefaciliteerd.

Er is daarmee een goed begin gemaakt met ondersteuning van de mensen met een beperking. Echter de ondersteuning van de mensen met bijvoorbeeld een geestelijke beperking is nog niet van de grond gekomen. Dit blijft een heel belangrijk aandachtspunt voor de komende periode.

Conclusie

De beide dorpen blijven zich positief ontwikkelen. Ons valt wel op dat in Gurralamadugu de vrouwen meer betrokken zijn bij die ontwikkeling dan in Manginapudi. Bij ons bezoek in november 2018 hebben wij het positieve effect daarvan kunnen waarnemen en met Assist dit verschil besproken.

In het budget 2019 is opnieuw ondersteuning voor de beide dorpen gevraagd. Dit zal het laatste jaar zijn dat financiële ondersteuning voor deze dorpen nodig is. Assist zal dan in afnemende mate betrokken blijven bij beide dorpen. Naar verwachting zijn de dorpen zelfredzaam na ongeveer 2 jaar.

Projectcoördinatie en capaciteit opbouw.

Ook in 2018 heeft Femi zowel de projectcoördinatie als capaciteit opbouw van Assist ondersteund. Assist besteedt permanent aandacht aan de "capacities en de capabilities" van de veld medewerkers van Assist. Dit wordt gedaan middels zowel interne trainingen als ook externe trainingen. Ook komen de Area Coördinatoren wekelijks bijeen met de Veldstaf om de relevante zaken van de afgelopen week te bespreken en de planning voor de komende week. Maandelijks zijn er bijeenkomsten met alle coördinatoren en de medewerkers van het hoofkantoor. Per regio worden dan de ontwikkelingen van de afgelopen periode besproken en de plannen voor de komende periode.

Kenia

Imani Rehabilitation Agency

Imani had op 1 januari 2019 de zorg over 315 kinderen verdeeld over 7 centra. Inmiddels is het aantal met meer dan 20 kinderen gestegen. Een zeer groot aantal baby's zijn in de eerste maanden van 2019 achtergelaten, als gevolg van de toegenomen prijzen van de basisvoorzieningen, waar geen verhoging van inkomens tegenover staat.

Het budget van 2019 is nog niet volkomen gedekt. Imani zou lokaal bijna 100.000 Euro moeten werven in Kenia. Dit lijkt te hoog gegrepen op die moment.

Victoria Friendly Montessori (VFM)

Het tweede jaar van het zesjarig project VFM is gestart. Het budget en de activiteiten voor 2019 zijn vastgesteld. Het jaarrapport 2018 is beschikbaar op de website.

De activiteiten in het kort per thema:

- Gezondheid: Een studie in opdracht van VFM naar de mogelijkheid om 10.000 mensen van drinkwater en water voor landbouw te voorzien is bijna afgerond.
- Voedselproductie: De droogte op Rusinga heeft een negatief effect op de voedselproductie. Het heeft inmiddels bijna 6 maanden nauwelijks geregend. De agrarische groepen die via de zero kap leningen waterpompen ter beschikking hebben gekregen presteren echter uitstekend, met het effect dat ook andere groepen met waterpompen zijn gaan werken. Op Rusinga is duidelijk waarneembaar dat meer mensen, ondanks de droogte, over gaan op agrarische productie.

- Sociaal werk: De Child Protection activiteiten beginnen hun vruchten af te werpen maar dit niet tot tevredenheid van een aantal overtreeders. Samen met sommige lokale autoriteiten werken ze in een aantal zaken tegen. Dit programma moet daarom voorzichtig worden uitgevoerd.
- Onderwijs: Op de VFM-school zitten nu 264 kinderen die worden voorzien van twee maaltijden per dag. Op een andere school in de omgeving wordt momenteel een schoonwaterinstallatie aangelegd naar voorbeeld van de installatie op VFM. Op deze school zullen de toiletten worden vernieuwd met ondersteuning van VFM.
- Livelihood: 5 saving and internal loaning committee (SILC) groepen van gemiddeld 20 leden zijn gevormd. Deze groepen komen wekelijks bij elkaar, sparen geld en lenen het elkaar uit tegen 10%. Daarnaast hebben ze een sociale kas in geval van ziekte of ander problemen waar je een beroep op kunt doen tegen 0%.

Nepal

Karuna Foundation Nepal

Max Femi Project (Duhabi, Sunsari)

Na de nodige voorbereidingen in het najaar van 2017 was 2018 feitelijk het eerste jaar van dit nieuwe integrale project, dat samen met Max Foundation NL/Bangladesh (WASH specialist) is opgezet.

Het lange termijn doel van dit 3-jarige project is de meest kwetsbare gemeenschap op een duurzame wijze te helpen aan een meer menswaardig bestaan. Daartoe werkt Karuna Nepal samen met de lokale gemeenschap en lokale overheid aan het verbeteren van de basis behoefte aan water, sanitatie, hygiëne en gezondheidsfaciliteiten; worden de meest kwetsbaren (Dalits) sterker gemaakt door hen te organiseren, te leren participeren, bewust te maken van hun rechten en te verbinden met de lokale overheid. En werkt men daarnaast aan toegang tot goede educatie en inkomens-genererende activiteiten wat zal leiden tot meer inkomen, ontplooiing en zelfstandigheid. Door aan alle facetten tegelijkertijd te werken, verwacht Karuna de levensstandaard structureel te kunnen verbeteren. Max Foundation NL sponsort de WASH, gezondheid, nutrition & gender activiteiten en Femi (vanaf 2018) de livelihood, onderwijs en empowerment activiteiten.

De activiteiten die door FEMI worden ondersteund, zijn in de loop van 2018 van start gegaan. Inmiddels zijn er 14 Self Help Groups (SHG) gevormd waarbij diverse groepen een positieve ontwikkeling op het gebied van empowerment laten zien. De meeste groepen zijn gestart met sparen en sommigen ontplooiën al initiatieven op het gebied van inkomens-genererende activiteiten. Met de aanmelding van 400 nieuwe leerlingen was de "School Enrollment Campaign" (samenwerking tussen lokale overheid en Karuna), een groot succes. Over het algemeen heeft Karuna een goede en sterke band met de lokale overheid weten op te bouwen waardoor het project inmiddels goed verankerd is.

Door interne problemen binnen het projectteam van Karuna Nepal zijn er echter in het najaar van 2018 behoorlijke vertragingen ontstaan. Naar aanleiding hiervan zijn er tezamen met partner Max Foundation goede gesprekken met Karuna Nepal gevoerd en liggen er thans duidelijke afspraken over het inlopen van deze vertragingen in het eerste half jaar van 2019.

Wederopbouwproject livelihood activiteiten (Bridhim en Ramche, Rasuwa)

Dit 3-jarige wederopbouwproject ten behoeve van vijf dorpen binnen het district Rasuwa is in augustus 2018 formeel afgerond en overgedragen aan de lokale bevolking. Femi heeft binnen dit integrale project twee dorpen (Ramche en Bridhim) ondersteund op het gebied van livelihood activiteiten. De self help groups (SHG) van deze dorpen functioneren conform verwachting en hebben geresulteerd in diverse initiatieven zoals onder andere het houden van geiten, opzetten van homestays en telen van groentes waardoor de betreffende dorpingen zich zelfstandig van een inkomen kunnen voorzien en derhalve aan een betere toekomst kunnen werken.

Uit de eindevaluatie, uitgevoerd door een onafhankelijke derde partij, blijkt dat de initiële doelstelling van dit project "lokale bevolking terugbrengen naar de situatie van voor de aardbeving" met succes bereikt is.

SVSI

Het "Siddhi Rural Development Project" project in de regio Chitwan, is inmiddels in het tweede project jaar. Dit project is naar voorbeeld van het project "Leren van de Besten" in Peru onder begeleiding van Pachamama Raymi door SVSI opgezet. Middels peer learning en deelname aan wedstrijden wordt de bevolking gestimuleerd de eigen omstandigheden op het gebied van gezondheid, huisvesting maar zeker ook inkomen te

verbeteren. In 2018 zijn twee wedstrijdrondes geweest met ook tweemaal een goed georganiseerde prijsuitreiking. Het enthousiasme van de bevolking is nog steeds groot en het deelname percentage zeer hoog. Zichtbare veranderingen op gebied van hygiëne (bijv. latrines en “smoke free stoves”) worden doorgevoerd in de diverse wards en het uitzetten van een goed ras van mannetjes geiten is een groot succes. Ook verbetering van de stallen en kennisoverdracht wat betreft geitenfokkerij hebben geholpen om de geitenhouderij te stimuleren. Dit heeft een direct positief effect op het inkomen van diverse gezinnen. De lokale overheid is inmiddels bij het project betrokken en doet ook financieel een kleine bijdrage.

2019 zal het laatste projectjaar zijn met nog één wedstrijdronde te gaan. Bij deze ronde zal de focus nog meer op het verbeteren van inkomen liggen. In 2019 zal ook gekeken worden of eenzelfde soort concept in een aangrenzend gebied kan worden geïntroduceerd.

Nederland

Jeugd

Femi heeft zich met betrekking tot het thema jeugd als missie gesteld: “een gezonde toekomst voor alle kinderen in Nederland stimuleren waarin zij zich ten volle kunnen ontplooien”. Met daarbij op voorhand de keuze voor een specifieke doelgroep: uit huis geplaatste kinderen die niet in de pleegzorg opgenomen kunnen worden (ongeveer 15.000 a 20.000 kinderen), omdat er (onder andere) te weinig pleeggezinnen zijn om iedereen te kunnen plaatsen. Het doel is om in eerste instantie te voorkomen dat kinderen in deze ongewenste situatie terechtkomen. Wanneer dit echter toch gebeurt sponsoren we oplossingen die ervoor zorgen dat er kwalitatieve goede zorg voor hen mogelijk is met het streven de broers en zussen zoveel mogelijk bij elkaar te houden.

De Jeugdzorg in Nederland is ingewikkeld geregeld en maakt dat het voornamelijk ondoorzichtig is welke projecten het meest zinvol zijn voor de door FEMI gekozen doelgroep. Om beter beeld te krijgen van de complexe problematiek binnen de jeugdzorg heeft FEMI in 2018 samen met Triodos Foundation, Janivo en Haella Stichting een vooronderzoek laten uitvoeren door Myra ter Meulen & Marjon Donkers (experts op gebied van Kindermishandeling met veel kennis van problematiek binnen jeugdzorg). Onderliggende opdracht betrof meer inzicht te krijgen in de wereld van de zorg omtrent jeugd met een analyse van de belangrijkste leemtes. We vroegen hen een visie en plan van aanpak te ontwikkelen hoe deze leemtes het beste opgepakt kunnen worden.

Uit dit vooronderzoek is gebleken dat het met name zin heeft om onder andere een lobby op te zetten ten aanzien van preventie, om zo te voorkomen dat kinderen in Jeugdzorg terecht komen. Ondanks het feit dat wij ons als FEMI voornamelijk richten op concrete projecten heeft FEMI er voor gekozen verder te gaan met deze aanpak. Door met de huidige partners (Triodos Foundation, Janivo en Haella Stichting), op brede wijze onderzoek te doen, de overheid en andere organisaties erbij te betrekken, willen we met onze onafhankelijke rol als vermogensfonds ons inzetten om het voor kinderen in Nederland beter te maken, en zo het aantal kinderen dat in pleegzorg terecht komt, te minimaliseren. In 2019 zal de samenwerking met concrete vervolgstappen komen.

Vluchtelingen Trauma & Gezondheidszorg

Ook in 2018 hebben de leden van de werkgroep Trauma & Gezondheid, bestaande uit stichting FEMI, stichting RC Maagdenhuis en de commissie PIN (Projecten in Nederland (van de Konferentie Nederlandse Religieuzen)), de 7 geselecteerde projecten gemonitord. De projecten dragen bij aan de preventieve psychosociale ondersteuning die moet voorkomen dat getraumatiseerde migranten en vluchtelingen door niet hanteerbare problemen in het medisch circuit terecht komen.

De projecten Kindertelefoon, Jongerenhuis Eindhoven, Wereldvrouwenhuis Nijmegen, het Zorgcafe en de Zorgbus (laatste twee projecten zijn van Dokters van de Wereld) zijn er in geslaagd een omgeving te creëren waarin de doelgroep zich gehoord en gesteund voelt, waardoor grip op de eigen situatie toeneemt.

Ondanks enorme inzet van de projecthouders zijn twee andere projecten door externe redenen minder succesvol verlopen. De moeilijke toegang tot de COA – locaties was de belangrijkste oorzaak van het stopzetten van het project “Preventieve Ketenaanpak” van ASKV en ARQ Psychotrauma Expertgroep en het niet behalen van de doelstellingen in het geval van Classroom Based Intervention door Parlan en GGZ-NHN.

De samenwerking van vermogensfondsen heeft uitgenodigd verder te kijken dan de eigen vertrouwde beleidskaders. Door samen de krachten te bundelen, konden projecten worden geselecteerd die normaal gesproken niet door een fonds afzonderlijk zouden zijn uitgekozen.

Calis Producties heeft ondertussen korte videorapportages van de resultaten en de impact van 6 projecten aan de projecthouders overgedragen en in mei 2019 wordt tijdens een inspiratiemiddag een samenvatting getoond aan de gezamenlijke fondsen.

Het Vergeten Kind / Heppie

Met het Vergeten Kind ondersteunen wij hotel Heppie in Mierlo waar kindervakanties mogelijk worden gemaakt voor kinderen uit moeilijke omstandigheden.

Evenals in 2017 werd ook in 2018 de capaciteit van Hotel Heppie Mierlo volledig benut en is aanvullend gebruik gemaakt van een groepsaccommodatie in Veldhoven, zeilschip De Eendracht en een accommodatie in Ter Aar (nieuw). Totaal zijn er in 2018 1854 plaatsingen gerealiseerd, een lichte stijging t.o.v. 2017. Het aantal gezinsvakanties is in 2018 licht gestegen (2 gezinsweekend cycli en 5 gezinsvakanties). Dit is in lijn met de ambitie om ook de thuissituatie (relatie ouder-kind) te versterken waarmee een lange termijn impact wordt nagestreefd. De waardering van de Heppie vakanties en weekenden blijft onverminderd hoog. De zomervakanties worden zowel door de kinderen als door de ouders met een 9,3 beoordeeld. Daarnaast zijn er in 2018 per saldo 102 nieuwe vrijwilligers geworven.

Ook in 2018 had men helaas te maken met wachtlijsten waarbij de ambitie om een tweede Hotel Heppie te realiseren onveranderd is. De voorbereidingen hiertoe (onder andere op het gebied van fondsenwerving) hebben in 2018 onverminderd plaatsgevonden.

Oeganda

In Oeganda werken wij met onze partner Link To Progres (LTP). Zij zijn expert op het gebied van WASH programma's in het noorden van Oeganda, met name rondom Lira. In 2017 heeft Femi The Good Shepherd in Nederland overgenomen, op verzoek van de oprichter Jacques Roossen. Daarmee heeft Femi de voorzittersrol binnen het bestuur van LTP van hem overgenomen. Sindsdien is er een intensieve samenwerking ontstaan tussen het team van LTP en Femi in Nederland. Duidelijk is dat de WASH activiteiten van LTP succesvol zijn en een duurzaam karakter hebben. Door hun interventies, contacten en het vertrouwen met de dorpen is een uitbreiding van activiteiten op het gebied van educatie en levenswijze effectief.

In 2018 heeft het bestuur van LTP hiertoe stappen genomen door in het drie jarenplan de activiteiten uit te breiden en hiervoor samenwerking te zoeken met andere partners uit de regio.

Het project dat we ondersteunen is het WASH programma in Oyam District, met als doel in 2018 en 2019 24 waterputten te renoveren en 10 nieuwe waterputten te boren. Hieraan vast zit een intensief community programma met daarin bewustwording over gebruik van schoon drinkwater, handen wassen, toiletgebruik etc. Dit alles gebeurt in nauw overleg met de lokale overheid. Het project wordt medegefinancierd door Medicor. Het project verloopt naar verwachting en planning.

Femi ondersteunde daarnaast in 2018 een bezoek van het team van LTP aan Nederland om met hen actief de strategie voor de komende jaren te bespreken.

Peru

In 2018 liep de financiering van de drie projecten die Femi in Peru heeft ondersteund af, te weten: Leren van de Besten/Pachamama Raymi, Pachamachay/Por Eso! en Abrazos. Dat was een mooi moment om onze ondersteuning in Peru te evalueren en herbezielen. Het gaf reden om 3 nieuwe regio's te onderzoeken: 1 in Bolivia en 2 in Peru. Op basis van de resultaten van het onderzoek en het eerder uitgezette strategie door het bestuur is besloten om de regio in Bolivia verder te onderzoeken en ondertussen de activiteiten in Peru af te bouwen.

In dit jaarverslag staan we graag stil bij al het prachtige werk dat we hebben mogen ondersteunen van onze partners in Peru.

Pachamama Raymi

Van 2007 tot en met 2018 heeft Femi 3 projecten Leren van de Besten ondersteund en met de methode Pachamama Raymi 2053 families bereikt uit 89 dorpen in 6 districten in de provincie Cusco, met een gemiddelde deelname van 70% van de families uit de betrokken dorpen.

Per project zijn 5 a 6 wedstrijden in de regio gehouden waarin families (en gemeenschappen) onderling met elkaar in competitie gingen op drie thema's:

1. Wonen en Gezondheid, met aandacht voor het opknappen van het huis met o.a. gescheiden slaapkamers, een keuken zonder rook en met kasten, een wc, een moestuin. De aandacht voor mensen met een beperking.
2. Inkomen en Milieu, waarbij inkomen wordt gegeneerd door verbetering van ras binnen de veeteelt, het houden van cavia's, schapen, alpaca's en het kweken van forellen. Het planten van 1.000.000 bomen per jaar met na 2 jaar als bijproduct de oogst van paddenstoelen. Werkbezoeken aan succesvolle projecten.
3. Cultuur en Verhoudingen in de Gemeenschap, met aandacht voor zang & dans bij premie uitreikingen. Verantwoordelijkheden en ontwikkeling leiderschap binnen de gemeenschap en aandacht voor de toekomst.

Deze methodiek is zo succesvol dat we het gekopieerd hebben naar Nepal met onze partner SVSI. Ook daar toont het concept haar waarde voor de lokale gemeenschappen. We hopen ook andere partners te kunnen inspireren het concept te omarmen.

Por Eso!

Femi heeft gedurende drie jaar (2016-2018) het dorp Pachamachay ondersteund. Daarmee heeft zij het volgende mogelijk gemaakt:

- 4 schooltuinen en schoolkassen bij de lagere school waar onder verantwoordelijkheid van ouders (sinds 2018) en leraren biologische groente wordt gekweekt.
- 1 schooltuin en kas waar door leerlingen van het voorgezet onderwijs geëxperimenteerd wordt (sinds 2018) met verschillende rassen en lessen in het curriculum zijn opgenomen. Leerlingen van dorpen uit de buurt kunnen participeren.
- Dagelijkse wordt een maaltijd voor alle schoolkinderen klaargemaakt, door ouders én kinderen, met de producten uit de schooltuin. Voor het eerst krijgen de kinderen dagelijks groenten in hun menu. Sinds 2018 nuttigen zij de maaltijd in een eetzaal (gefinancierd door de gemeente) aan tafels en stoelen.
- Bij medisch onderzoek blijkt dat anaemia aanmerkelijk is afgenomen maar kinderen met parasieten nauwelijks. Het garanderen van schoon drinkwater bij de families thuis is het doel voor 2019 om ook daar een verbeterslag te maken.
- 44 families hebben zich ingeschreven voor het programma om hun leefomstandigheden te verbeteren. Dat begint met lessen in biologische tuinbouw, de aanleg van een moestuin bij huis en een kas met irrigatiesysteem. De grond in het dorp is uitzonderlijk vruchtbaar. De opbrengst uit de tuin is veel groter dan noodzakelijk voor dagelijks gebruik. Het overgrote deel wordt verkocht op de regionale markt en zorgt zo voor extra inkomsten.
- De volgende fase is het verbeteren van woningen met o.a. aparte slaapruiden, een kookgelegenheden met rookafvoer. Als die activiteiten zijn afgevoerd (door de coördinator van Por Eso!) komt het gezin in aanmerking voor het materiaal voor opbergkasten en een natuurlijke koelkast.
- Tot slot worden waterbassins aangelegd voor irrigatie. Soms voor een familie soms een gedeeld bassin.

Abrazos

Abrazos brengt kennis over autisme in Peru, stelt diagnose, geeft therapie en begeleidt kinderen met autisme en hun gezin. Vanaf 2009 heeft Femi de stichting Abrazos financieel ondersteund.

Het team in Peru bestaat uit vijf Peruaanse psychologen. Zij zijn opgeleid in het begeleiden van kinderen met autisme en hun gezinnen door directeur Willeke Brouwers. Willeke is de enige van origine buitenlandse medewerker van Abrazos. In 2007 is zij met het centrum van Stichting Abrazos gestart en sindsdien heeft zij gewerkt aan de verdere vormgeving van stichting Abrazos tot het centrum dat Abrazos nu is.

Vanaf 2007 zijn 480 gezinnen door Abrazos ondersteund. De huidige groei is ongeveer 70 gezinnen per jaar.

Een belangrijke focus voor 2018 is het volledig kostendekkend maken van de primaire bedrijfsvoering. Een enorme uitdaging. Per 1 januari 2018 gelden de nieuwe tarieven voor alle gezinnen. Er zijn 28 uur productieve uren per medewerker nodig om volledig kostendekkend te kunnen werken. Dit doel is eind 2018 niet volledig bereikt. Het team van Abrazos zal in 2019 starten met 3 Peruaanse psychologen en hoopt eind 2019 wel volledig kostendekkend te zijn.

Het is interessant te melden dat de basis voor ondernemend denken is gelegd bij het bezoek van Ruud en Annelies Bakhuizen in 2009. Op dat moment was de dienstverlening door Abrazos volledig gratis. Tijdens de gesprekken die toen gevoerd zijn is eerst een tariefstelling naar inkomen en vanaf 2018 een vast tarief voor elk onderdeel voor dienstverlening vastgesteld. Gezinnen die dat tarief bewijsbaar niet kunnen betalen, kunnen beroep doen op een sociaal fonds dat mogelijk wordt gemaakt vanuit donaties aan Abrazos.

Tanzania

De partner van Femi in Tanzania is FTK. FTK heeft activiteiten lopen in meerdere dorpen in de regio Lower Moshi en is het eerste dorp Mtakuja inmiddels afgerond. Doordat FTK nog steeds in de omgeving werkt, wordt het dorp met regelmaat nog bezocht en weet de leiding van het dorp FTK te vinden wanneer men vragen heeft.

Ook worden overkoepelende activiteiten op regionaal niveau ondersteund om zo maximaal rendement voor de mensen lokaal te bereiken. Ook is FTK sterk in het organiseren van samenwerkingen met andere NGO's die in de omgeving actief (willen) zijn.

FTK

Matakuja/Mserikia

Mtakuja/Mserikia was FTK's eerste dorpsproject in 2008. De laatste jaren heeft FTK zijn betrokkenheid in deze dorpen aanzienlijk teruggeschroefd. De gemeenschap neemt nog steeds deel aan de verschillende FTK-activiteiten onder het Lower Moshi-programma, maar over het algemeen wordt de directe betrokkenheid van FTK tot een minimum beperkt. De uitzondering is de voortdurende inspanning van FTK om een toename van de landbouwproductiviteit te inspireren, aan te moedigen en concreet te ondersteunen. Groot onderdeel daarvan is de uitbreiding van het irrigatieproject van 40 naar 80 hectares.

De eigen ontwikkelingsorganisatie van Mtakuja (MDO) heeft in 2016 een leenovereenkomst gesloten met FTK voor de financiering van de uitbreiding die 2017 is gerealiseerd. De terugbetalingen door de MDO op deze lening uit de landbouwopbrengsten zijn in 2017 en ook dit jaar gerealiseerd. Er wordt vanuit FTK blijvend aandacht besteed aan en advies verleend over de teelt van de gewassen om voldoende opbrengsten te kunnen genereren. De MDO boeren hebben dit jaar een training gehad van een van de grootste zaden bedrijven Tanzania over "nieuwe" groentevariëteiten. Doelgroep 5500 mensen.

Mikocheni

Mikocheni is het tweede dorpsproject van FTK, dat in 2014 startte. FTK heeft de zelf ontwikkelde methode gevolgd waarbij ze zich opstellen als partner om het dorp te ontwikkelen. Dit betekent dat de lokale bevolking veel zeggenschap heeft in de activiteiten die uitgevoerd worden. Er wordt daarmee veel verantwoordelijkheid bij de doelgroep gelegd zowel bij de keuzes van ontwikkelingsactiviteiten als bij de uitvoering.

In Mikocheni is het vorig jaar gebouwde centrum in gebruik genomen dat voor alle gemeenschapsactiviteiten gebouwd is, zoals medische kampen, trainingen, grote vergaderingen en voorlichtingsbijeenkomsten. Dit jaar is de apotheek ruimte van het centrum in gebruik genomen. Er worden vanuit dit centrum landbouwproducten (inputs) verkocht. De formele vervolgstappen die nodig zijn voor de oprichting van een eigen lokale ontwikkelingsorganisatie voor deze gemeenschap, het oprichten van een eigen entiteit: Mikocheni Community Development Organisation (MCDO), zijn dit jaar gezet. Daarbij is de basis gelegd voor de ontwikkeling van een visie van de MCDO voor de periode tot 2030 .

De ouders van de kinderen op Ronga en Mikocheni basisscholen waren in eerste instantie gestopt met hun bijdrage aan de schoollunches, dit naar aanleiding van uitspraken van de president. Na een toelichting hierop door zijn ambtenaren worden de bijdragen weer gedaan en zijn de schoolmaaltijden weer hervat.

Het bomen plantprogramma loopt nog steeds ondanks de problemen die er waren door het hoge zoutgehalte in de grond. Er is door een aantal mensen een initiatief gestart om een boomkwekerij op te starten en FTK heeft de eerste 2100 zaailingen afgenomen voor een aantal subdorpen.

Chemchem

In 2015 werd Chemchem Village het derde partnerdorp van FTK. Zoals altijd werd eerst een nulmeting uitgevoerd om te bepalen welke projectinterventies nodig waren en om de introductie van FTK aan de gemeenschap te vergemakkelijken. In 2016 werden de eerste activiteiten geïntroduceerd, waaronder de introductie van schoollunches op de basisschool nadat de ouders een schoolkeuken hadden opgericht, de invoering van leningen voor kleine bedrijven en de gezondheidsvoorlichting. Als grote binnenkomer is er een voetbrug gebouwd over de rivier om het gebied te ontsluiten, wat een enorme positieve impact heeft op de ontwikkeling.

Ook in 2018 is grote vooruitgang geboekt met de resultaten in het lager onderwijs en is er een succesvolle medische check uitgevoerd in Chemchem village en drie subdorpen. In totaal zijn 391 kinderen onderzocht. De eerste gesprekken over het vormen van een dorpsraad hebben plaatsgehad. Er waren echter op dorpsniveau verschillende inzichten tussen veehouders en akkerbouwers die de voortgang van projecten bemoeilijken, de regionale overheid is inmiddels betrokken om dit te helpen oplossen en heeft daar in 2018 vooruitgang in geboekt. De rust is wedergekeerd en de eerste stappen naar een formele registratie van de Community Based Organisation (CBO) zijn gezet. Trainingen hebben plaatsgehad en bestuurders zijn bekend gemaakt.

Londoto

Londoto is in 2017 toegevoegd aan het werkgebied van FTK en met het dorps comité vinden gesprekken plaats over de opzet van ontwikkelingsactiviteiten.

Het dorpsplan is in volop in ontwikkeling, zo heeft dit jaar een 5 daagse training plaatsgehad voor de leiders van het dorp en de subdorpen. Er is daarnaast door FTK een bijeenkomst georganiseerd samen met onder meer de dorpsleiders van Mikocheni en Chemchem en de MMDO bestuurders om kennis ervaringen uit te wisselen.

Het afgelopen jaar is ook het eerste tweedaagse medische kamp georganiseerd voor Londoto en twee subdorpen waar meer dan 600 kinderen voor langskwamen. Helaas konden daarvan door de beperkte capaciteit maar 574 kinderen direct worden geregistreerd.

Ook werd het project Greening Londoto gestart, zijn de mededelingenborden door FTK in de dorpskernen geplaatst en zijn er verschillende activiteiten georganiseerd rond agrarische ontwikkeling, educatie en gezondheid.

Mawala

In 2018 heeft FTK het programma geïntroduceerd in Mawala tijdens de eerste gesprekken in augustus. Er hebben verschillende gesprekken plaatsgehad met de dorpsraden van Mawali, de 3 subdorpen en een aantal, voor deze communities, belangrijke politieke personen. Het komende jaar zal FTK de samenwerking met Mawala verder uitwerken en inhoud geven.

Regionaal programma

Het Lower Moshi-programma van FTK streeft naar regionale ontwikkeling door middel van diensten en programma's die gemakkelijker gecoördineerd kunnen worden op regionaal niveau zoals entrepreneur ontwikkeling, het alleenstaande moeders programma, het school beursprogramma, het schoolbusprogramma, het IFTK- wegenbouw- en onderhoudsprogramma dat in samenwerking met de oprichter TPC wordt uitgevoerd en het gezondheidsinitiatief de Mama Bus.

ZeroKap

In 2018 heeft Zero-Kap vijf nieuwe leningen verstrekt voor een totaal van bijna 160.000 Euro. Het betreft de volgende initiatieven:

Victoria Friendly	Microkredieten in Kenia aan vissersgemeenschap	24.650
Musoni	Micro hypotheke in Kenia	50.000
OBWWUO	Microkredieten aan vrouwen in India	13.750
Assist	Weverscooperatie in oprichting in India	50.000
Creative Farmers	Kippenboerderij in Uganda	21.500
<i>Totale lening hoofdsom</i>		<i>159.900</i>

In 2017 zijn de landenteams gevormd en is een nieuwe werkwijze geïntroduceerd: nieuwe zero-kap projecten sluiten aan bij Femi-projecten of de projecten zijn werkzaam in een Femi-regio. We verwachten dat er hierdoor minder afschrijvingen zullen plaatsvinden.

Het werken met landenteams begint te werken: vier van de nieuwe projecten voldoen aan deze nieuwe opzet.

Een project, OBWWUO, zat al "in de pijplijn" voordat de nieuwe werkwijze volledig was geëffectueerd.

De totale lening portefeuille bedraagt ultimo 2018 € 703.000 (2017: € 845.000), waarvan € 316.000 (2017: € 445.000) achterstallige aflossingen. Het netto uitstaande bedrag in de portefeuille (na voorzieningen) bedraagt € 456.000 (eind 2017 was dit € 491.000).

Begroting 2019

Zie de begroting op de volgende pagina.

Financieel

Naast de anonieme donor die zich van 2017 tot en met 2021 aan ons verbonden heeft voor 15.000 euro per jaar, is hier in 2018 een nieuwe anonieme donor bijgekomen van 10.000 euro voor 10 jaar.

In 2018 heeft FEMI HRSV aan HRGH verkocht voor een bedrag van 3.850.000 euro. De koopprijs is gefinancierd middels een annuïtaire lening waardoor FEMI vanaf 2019 van HRGH 9 jaar lang een annuïteit van 530.000 euro per jaar ontvangt. Naast deze annuïteit ontvangt Femi 100.000 euro per jaar als gift.

De lening die HRSV van Femi heeft gekregen ter waarde van 5.800.000 Euro is in 2018 verlengd met 5 jaren. Uit deze lening ontvangt Femi jaarlijks een rentevergoeding van 203.000 euro.

De bestemmingsreserve die we hebben is bedoeld om het 10-jaren plan van FTK tot en met 2023 te kunnen financieren. Daarnaast is in de bestemmingsreserve het driejarige project in Nepal met de SVSI in Chitwan opgenomen dat tot en met 2019 loopt.

De continuïteitsreserve is opgebouwd uit kosten die gemaakt moeten worden bij onverhoopte stopzetting van Femi. Deze continuïteitsreserve zal in de loop van 2019 sterk verlaagd kunnen worden omdat het dienstverband met Gerbert Rieks bij Femi in 2019 beëindigd zal worden.

Begroting 2019

De begroting voor 2019 ziet er als volgt uit:

		Begroting
		€
Baten		
Netto te ontvangen donaties	135.000	
Schenking certificaten	3.866.602	
Rentebaten en baten uit beleggingen	384.608	
		<hr/>
		4.386.210
Kosten eigen fondsenwerving		0
<i>(in % van baten uit eigen fondsenwerving)</i>		0%
Totaal baten		<hr/> <u>4.386.210</u>
Lasten		
Te besteden aan doelstelling		
India	150.000	
Kenia	95.000	
Nepal	144.000	
Peru	50.000	
Bolivia	0	
Tanzania	200.000	
Oeganda	135.000	
Buitenland overig	0	
Nederland	223.500	
Fondsen op naam	45.000	
		<hr/>
	1.042.500	
Kosten beheer en administratie	102.500	
		<hr/>
		1.145.000
Saldo overschot		<hr/> <u>3.241.210</u>
Resultaatbestemming		
Toevoeging/onttrekking aan:		
Bestemmingsreserve projecten		-180.000
Reserve financiering activa:		
- schenking certificaten	3.866.602	
- aflossingsdeel annuïtaire lening HRGH	-345.392	
		<hr/>
		3.521.210
Fondsen op naam		-100.000
		<hr/> <u>3.241.210</u>

Jaarrekening 2018

Balans per 31 december 2018

(na verwerking saldo exploitatie)

Actief		31-12-2018	31-12-2017
		€	€
Vaste activa			
Vastgoedbeleggingen	1	0	0
Financiële vaste activa	2	26.166.061	19.156.831
		<hr/>	<hr/>
		26.166.061	19.156.831
Vlottende activa			
Voorraden	3	31.654	31.654
Vorderingen	4	106.686	347.577
Liquide middelen	5	1.623.986	1.931.352
		<hr/>	<hr/>
		1.762.326	2.310.583
		<hr/>	<hr/>
		<u>27.928.387</u>	<u>21.467.414</u>
Passief			
		31-12-2018	31-12-2017
		€	€
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	6	75.060	121.319
Bestemmingsreserve projecten	7	400.852	723.262
Vrije reserves	8	205.354	44.648
Reserve financiering activa	9	26.197.715	19.188.485
		<hr/>	<hr/>
Totaal reserves		26.878.981	20.077.714
Fondsen op naam	10	977.443	1.283.065
		<hr/>	<hr/>
Totaal reserves en fondsen		27.856.424	21.360.779
Kortlopende schulden	11	71.963	106.635
		<hr/>	<hr/>
		<u>27.928.387</u>	<u>21.467.414</u>

Staat van baten en lasten over 2018

		2018	Begroting 2018	2017
		€	€	€
Baten				
Baten uit fondsenwerving:				
Netto ontvangen donaties	12	4.169.432	185.000	775.115
Rentebaten en baten uit beleggingen	13	3.178.337	200.000	2.796.208
Huuropbrengsten	14	0	0	22.766
Som der baten		7.347.769	385.000	3.594.089
Lasten				
Besteed aan doelstelling	15	760.930	847.500	1.050.993
Waardemutatie onroerend goed	16	0	0	300.640
Kosten beheer en administratie	17	91.194	96.500	129.769
Som der lasten	18	852.124	944.000	1.481.402
Saldo overschot/tekort		6.495.645	-559.000	2.112.687
Resultaatbestemming				
Toevoeging/onttrekking aan:				
Continuïteitsreserve		-46.259	0	0
Bestemmingsreserve projecten		-322.410	-259.352	-44.448
Vrije reserves		160.706	-44.648	-208.475
Reserve financiering activa		7.009.230	0	1.671.898
Fondsen op naam		-305.622	-255.000	693.712
		6.495.645	-559.000	2.112.687
Kosten eigen fondsenwerving		0	0	0
<i>(in % van baten uit eigen fondsenwerving)</i>		0%	0%	0%

Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

Activiteiten

De stichting (KvK-nummer 41190445) is op 28 december 1995 opgericht en stelt zich ten doel, vrij van elk streven naar winst, 'werkzaam te zijn ten bate van – of steun te verlenen aan, dan wel uitvoering te geven aan projecten van algemeen maatschappelijk belang en bovendien van ideële en sociale strekking.

Op 2 april 2013 zijn de statuten van Stichting FEMI beperkt gewijzigd. De wijziging betrof een nadere verduidelijking van de statutaire doelstelling.

Stichting FEMI beschikt over de zogenaamde ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling) van de Belastingdienst.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties-zonder-winststreven" en de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende instellingen" en met inachtneming van de "Code goed bestuur" van de FIN (Vereniging Fondsen in Nederland).

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke lasten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Omrekening van vreemde valuta's

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van transactie. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum, behoudens voorzover het koersrisico is afgedekt. In die gevallen vindt waardering plaats op de overeengekomen termijnkoersen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vastgoedbeleggingen:

Vastgoedbeleggingen zijn onroerende zaken die worden aangehouden om huuropbrengsten of waardeinstijgingen, of beide, te realiseren. Vastgoedbeleggingen, daaronder begrepen vastgoedbeleggingen in ontwikkeling, worden bij eerste verwerking tegen verkrijgingsprijs gewaardeerd en daarna tegen actuele (reële) waarde. De invulling hiervan wordt onder meer gebaseerd op beschikbare marktgegevens.

Waardeveranderingen van vastgoedbeleggingen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Daarnaast wordt ten laste van de overige reserves een herwaarderingsreserve gevormd. De herwaarderingsreserve wordt bepaald als het positieve verschil tussen de reële waarde en de initiële verkrijgings- of vervaardigingsprijs (zonder rekening te houden met enige afschrijving of waardevermindering) en onder aftrek van relevante (latente) belastingverplichtingen. Op vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Vastgoedbeleggingen in ontwikkeling waarvan de reële waarde niet betrouwbaar te bepalen is worden tegen kostprijs gewaardeerd tot het moment dat de reële waarde wel betrouwbaar is te bepalen.

Financiële vaste activa:

- Effecten:

De ter beurze genoteerde aandelen en obligaties worden, middels de individuele methode, gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum, waarbij zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen direct in de staat van baten en lasten worden verantwoord. De niet ter beurze genoteerde effecten worden gewaardeerd tegen actuele waarde, waarbij aangesloten wordt bij de intrinsieke waarde van het belang in de betreffende vennootschap.

- Leningen u/g:

De leningen u/g worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen indien daar sprake van is.

Voorraden:

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Grondslagen voor de waardering van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als zijnde het verschil tussen de baten uit fondsenwerving en de lasten van het jaar. Baten worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn gerealiseerd.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

---

1. Vastgoedbeleggingen

Dit betreft twee panden aan de Ukkelstraat te Eindhoven. Deze panden zijn in 2017 verkocht.

Specificatie:

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	0	900.000
Boekwaarde desinvesteringen	0	-900.000
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

2. Financiële vaste activa

Specificatie:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
a. Effecten	15.864.647	12.914.158
b. Effecten Zero-Kap	2.836	2.836
c. Leningen:		
Leningen Zero-Kap	386.640	399.837
Overige leningen	9.911.938	5.840.000
	<u>26.166.061</u>	<u>19.156.831</u>

Effecten en langlopende leningen worden aangehouden ter belegging. De opbrengsten worden aangewend in het kader van de doelstelling.

a. Effecten

Specificatie:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Hooge Raedt Social Venture B.V.	0	3.697.087
Hooge Raedt Groep Holding B.V.	15.864.647	9.217.071
	<u>15.864.647</u>	<u>12.914.158</u>

Hooge Raedt Social Venture B.V.

Dit betreft een 100%-belang (certificaten) in Hooge Raedt Social Venture B.V. (HRSV) te Baarn. HRSV doet sociale investeringen in ontwikkelingslanden, voornamelijk in Oostelijk Afrika. De rechten belichaamd in deze certificaten betreffen alleen een winstrecht, de zeggenschapsrechten liggen bij derden. Het belang in HRSV is in 2018 verkocht aan Hooge Raedt Groep Holding B.V. (HRGH) omdat HRSV bedrijfsmatig beter aangestuurd en gefinancierd kan worden vanuit HRGH.

Hooge Raedt Groep Holding B.V.

Dit betreffen certificaten van aandelen in Hooge Raedt Groep Holding B.V. te Baarn. Dit belang bedraagt 45,85% en wordt aangehouden als belegging. De rechten belichaamd in deze certificaten betreffen alleen een winstrecht, de zeggenschapsrechten liggen bij derden. De waardering ultimo 2018 is gebaseerd op de conceptjaarrekening 2018 van Hooge Raedt Groep Holding B.V.

Het verloop van de waarde van de effecten was als volgt:

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	12.914.158	10.323.573
Ontvangen middels schenking	3.866.602	0
Verkoop Hooge Raedt Social Venture B.V.	-3.697.087	0
Waardemutatie	2.780.974	2.590.585
Stand per 31 december	<u>15.864.647</u>	<u>12.914.158</u>

b. Effecten Zero-Kap

Dit betreft een participatie in FMO.

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	2.836	2.836
Mutatie	0	0
Stand per 31 december	<u>2.836</u>	<u>2.836</u>

c. Leningen u/g

Specificatie:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Hooge Raedt Social Venture BV	5.800.000	5.800.000
Hooge Raedt Groep Holding BV	3.850.000	0
Stichting UNO Foundation	40.000	40.000
Lower Moshi Cattle Company	40.000	0
FT Kilimanjaro	181.938	0
Verleende kredieten Zero-Kap	386.640	399.837
	<u>10.298.578</u>	<u>6.239.837</u>

De leningen zullen naar verwachting niet binnen één jaar worden afgelost en worden aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling.

De mutaties van de post leningen u/g was als volgt:

	Stand per 1 januari	Verstrek- king	Aflossing	Koers- Herrubricering verschil	naar kortlopende vorderingen	Stand per 31 december
	€	€	€	€	€	€
Hooge Raedt Social Venture BV	5.800.000	0	0	0	0	5.800.000
Hooge Raedt Groep Holding BV	0	3.850.000				3.850.000
Stichting UNO Foundation	40.000	0	0	0	0	40.000
Lower Moshi Cattle Company	0	40.000	0	0	0	40.000
FT Kilimanjaro	0	225.332	-9.336	-34.058	0	181.938
Verleende kredieten Zero-Kap	399.837	146.150	-51.141	-1.947	-106.259	386.640
Stand per 31 december	<u>6.239.837</u>	<u>4.261.482</u>	<u>-60.477</u>	<u>-36.005</u>	<u>-106.259</u>	<u>10.298.578</u>

Toelichting leningen u/g per lening:

Hooge Raedt Social Venture B.V.

Dit betreft een lening ad € 5.800.000. De lening is in 2018 verlengd met 5 jaar. De lening heeft een looptijd tot 20 november 2023. Er zijn geen aflossingsverplichtingen. De rente bedraagt 3,5%. Hooge Raedt Groep Holding B.V. staat borg voor aflossing van deze lening.

Hooge Raedt Groep Holding B.V.

Dit betreft een annuïtaire lening ad € 3.850.000. De lening heeft een looptijd tot 9 november 2027. De jaarlijkse annuïteit bedraagt € 532.098. De rente bedraagt 5%. Er zijn geen zekerheden verstrekt.

Stichting UNO Foundation

Dit betreft een obligatielening met een onbepaalde looptijd. UNO vergoedt een rente van 8% in natura.

Lower Moshi Cattle Company

Dit betreft een lening ad € 40.000. De lening heeft een looptijd tot 30 november 2023 en dient per die datum volledig te worden afgelost. De rente bedraagt 0%. HRSV heeft zich garant gesteld voor deze lening.

FT Kilimanjaro

Deze lening is reeds in 2016 verstrekt maar pas in 2018 geformaliseerd. De jaarlijks verschuldigde aflossing en rente wordt in mindering gebracht op de donatie aan FTK in dat jaar. De rente bedraagt 4%. Aan deze lening ligt ten grondslag de lening van FT Kilimanjaro aan de lokale MDO. De lening is verstrekt voor de uitbreiding van de irrigatiesystemen in Mtakuja.

Verleende kredieten Zero-Kap

Van de verleende kredieten is een bedrag van € 77.514 als kortlopend te beschouwen.

3. Voorraden

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Kunstvoorraad Pieter Kooistra	31.654	31.654

Op 3 september 2018 heeft FEMI een overeenkomst tot overname van de kunstvoorraad gesloten met Stichting UNO Foundation. Hierin is een koopprijs van € 65.000 overeengekomen, uiterlijk te voldoen per 31 december 2023. De kunstvoorraad wordt formeel pas overgedragen na ontvangst van de volledige koopprijs.

4. Vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Dividendbelasting	659	314
Omzetbelasting	0	490
Achterstallige aflossingen op verleende kredieten Zero-Kap	69.079	91.609
Nog te ontvangen rente	0	203.000
Overige vorderingen	36.947	52.164
	<u>106.685</u>	<u>347.577</u>

De vorderingen betreffen vorderingen en vooruitbetaalde kosten in het kader van de doelstelling. Op de achterstallige aflossingen op verleende kredieten Zero-Kap is een voorziening ter grootte van € 247.082 in mindering gebracht.

5. Liquide middelen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
ABN AMRO Bank	1.458.236	1.692.206
Rabobank	165.750	239.146
ZERO-Kap		
	<u>1.623.986</u>	<u>1.931.352</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan Stichting FEMI, met dien verstande dat middelen Zero-Kap geormerkt zijn voor doelstellingen van Zero-Kap.

6. Continuïteitsreserve

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	121.319	121.319
Bestemming overschot/tekort	-46.259	0
Stand per 31 december	<u>75.060</u>	<u>121.319</u>

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te kunnen stellen dat de stichting ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De noodzakelijk geachte omvang dekt de vaste uitvoeringskosten van de stichting gedurende een beperkte periode. De afname van de reserve in 2018 is het gevolg van het einde van het contract medio 2019 van onze vaste kracht in Tanzania.

7. Bestemmingsreserve projecten

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	723.262	767.710
Bestemming overschot/tekort	-278.410	-44.448
Vrijval bestemmingsreserve	-44.000	0
Stand per 31 december	<u>400.852</u>	<u>723.262</u>

Door het bestuur is besloten een bestemmingsreserve projecten te vormen teneinde lopende projecten, ook bij tegenvallers in toekomstige baten, gedurende een noodzakelijk geachte periode te kunnen uitvoeren. Deze lopende projecten zijn FT Kilimanjaro (10-jarenplan FTK 2023) en leren van de besten in Nepal. Het bestuur heeft besloten om deze reserve op te bouwen tot een bedrag van € 767.710 ultimo 2016. De mutatie in 2018 houdt verband met uitgaven inzake het project leren van de besten in Nepal en de projectkosten in Tanzania.

Een deel van de bestemmingsreserve is vrijgevallen vanwege een nieuwe donateur van FTK in Tanzania, waardoor de toekomstige bijdrage van FEMI aan FTK lager wordt.

8. Vrije reserves

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	44.648	253.123
Bestemming overschot/tekort	116.706	-208.475
Vrijval bestemmingsreserve projecten	44.000	0
Stand per 31 december	<u>205.354</u>	<u>44.648</u>

Deze reserves dienen te worden besteed aan de doelstellingen van FEMI.

9. Reserve financiering activa

	2018	2017
	€	€
Stand per 1 januari	19.188.485	17.516.587
Resultaatbestemming	7.009.230	1.671.898
Stand per 31 december	<u>26.197.715</u>	<u>19.188.485</u>

Ten behoeve van de doelstelling zijn diverse leningen verstrekt, financiële belangen genomen danwel beleggingen gedaan. Omdat deze activa niet direct opeisbaar zijn, wordt onder het vastgelegd vermogen een reserve aangehouden ter grootte van de vaste activa.

Van de reserve financiering activa heeft een bedrag ad € 10.582.745 betrekking op een instandhoudingsverplichting van een verkregen nalatenschap.

10. Fondsen op naam

Specificatie:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Music Dream	42.005	52.505
Stidiso projecten	0	5.650
Colenso Huys Beheer	13.783	13.883
FT Kilimanjaro	0	53.622
Bijzondere projecten Tanzania FTK	200.000	200.000
DEEL	2.461	2.761
ZERO-KAP (nog uit te geven gelden)	234.578	344.507
Oeganda	484.616	610.137
	<u>977.443</u>	<u>1.283.065</u>

In de bestemmingsfondsen zijn donaties begrepen die hetzij een specifieke bestemming hebben omdat de donateur dit zo heeft bepaald, hetzij alleen gebruikt mogen worden na goedkeuring door de donateur. Het bedrag aan onttrekkingen ad € 349.122 is begrepen in de post "besteed aan doelstelling" zoals vermeld in toelichting 15.

Het verloop van de fondsen op naam was als volgt:

	Stand 31-12-2017	Dotaties	Onttrekking	Stand 31-12-2018
	€	€	€	€
Music Dream	52.505	20.000	-30.500	42.005
Stidyso projecten	5.650	0	-5.650	0
Colenso Huys Beheer	13.883	0	-100	13.783
FT Kilimanjaro	53.622	0	-53.622	0
Bijzondere projecten Tanzania FTK	200.000	0	0	200.000
DEEL	2.761	15.500	-15.800	2.461
ZERO-KAP	344.507	0	-109.929	234.578
Oeganda	610.137	8.000	-133.521	484.616
	<u>1.283.065</u>	<u>43.500</u>	<u>-349.122</u>	<u>977.443</u>

Music Dream

Dit fonds op naam heeft als doel het ondersteunen van projecten die zich richten op muziek om mensen te helpen zich in het leven beter te kunnen weren en/of de toegang tot het beoefenen van muziek voor ook de minder bedeelde mensen mogelijk te maken, in binnen- en buitenland. In 2018 is uit dit fonds onder meer een bijdrage gegeven aan De Liedjesfabriek en de Stichting Diva Dichtbij.

Stidyso projecten

Dit fonds op naam is voortgekomen uit de opheffing van de stichting Stidyso. Deze stichting had als taak om meer landelijke bekendheid te geven aan het begrip dysfatische ontwikkeling door zich te focussen op vroegtijdige herkenning ervan, op het stellen van een diagnose en het bieden van aangepast onderwijs. De stichting werkte ook als ondersteuning voor ouders van kinderen met een dysfatische ontwikkeling. Er is voor dit fonds gezocht naar een passende projecten die eenzelfde doelstelling nastreven. In 2018 heeft Stichting Abrazos in Peru uit dit fonds een bijdrage ontvangen. Het fonds zal in 2019 worden opgeheven.

Colenso Huys Beheer

Dit fonds op naam heeft als doel het ondersteunen van FEMI (sub)projecten. In 2018 is uit dit fonds bijgedragen aan Vereniging Vrienden tot Stadsherstel.

FT Kilimanjaro

Stichting FTKilimanjaro Nederland is in 2016 opgeheven en als fonds op naam onder Femi gekomen. De geldstromen die daarmee gepaard gaan zijn daarmee ook verhuisd naar Femi. De gelden in dit fonds worden geheel en alleen gebruikt om de integrale projecten die uitgevoerd worden door FTK Tanzania in de Lower Moshi regio te bekostigen. Dit fonds is in 2018 opgeheven.

Bijzondere projecten Tanzania FTK

In 2017 is een donatie gedaan door de HAM Foundation. Dit fonds is bedoeld voor projecten gerelateerd aan de activiteiten van FT Kilimanjaro, maar waarvoor geen budget beschikbaar is.

DEEL

Dit fonds op naam heeft als doel projecten en stichtingen te steunen ten behoeve van onderzoek en hulp op het gebied van gezondheid, natuur, milieu, cultuur en medemenselijkheid.

ZERO-KAP (nog uit te geven gelden)

Dit fonds op naam heeft als doel het beschikbaar stellen van kleine kredieten aan groeperingen van relatief achtergestelde mensen in ontwikkelingslanden. Daarbij gaat de aandacht vooral naar projecten die het inkomen en de bestaanszekerheid van de ontvangers structureel zullen versterken.

ZERO-Kap is een fonds op naam binnen Stichting FEMI welke een integraal onderdeel uitmaakt van FEMI. Het bedrag betreft de nog uit te geven gelden inclusief de achterstallige aflossingen.

Oeganda

The Good Shepherd in Nederland is in 2016 middels een fusie bij Femi ondergebracht in een Fonds op Naam. De oprichter Jacques Roosen was op zoek naar een organisatie waar hij zijn activiteiten in Oeganda kon onderbrengen, ook voor de lange termijn. Na een aantal gesprekken en een bezoek van Ruud en Annelies Bakhuizen aan Oeganda hebben we binnen Femi deze activiteiten met veel plezier in onze organisatie opgenomen.

De activiteiten van de lokale partner in Oeganda, LTP, zijn met name gericht op verbetering van drinkwater en hygiëne in de gemeenschappen in Noord Oeganda. Deze activiteiten worden onder de vleugels van Femi verder uitgevoerd waarbij we het komende jaar nemen om, met LTP, te denken over hoe de integrale aanpak in deze dorpen opgepakt kan gaan worden.

11. Kortlopende schulden

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Crediteuren	19.058	60.481
UNO-certificaten	9.000	9.000
Aflossingsverplichtingen Zero-Kap	2.500	2.500
Nog te betalen donaties	20.000	20.000
Overige schulden	21.405	14.654
	<u>71.963</u>	<u>106.635</u>

UNO-certificaten

Door stichting UNO zijn in het verleden certificaten uitgegeven ter financiering van de activiteiten. Aan de verschillende certificaten kunnen de certificaathouders rechten ontlenen zoals bijvoorbeeld gratis koffie of een gratis verblijf in Herberg het Veerhuis te Varik. Naar verwachting zal de inleg op deze certificaten nooit terugbetaald worden.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Bij Wilde Ganzen is een fonds op naam aanwezig welke ultimo 2018 nog een waarde heeft van circa € 38.000 die Stichting FEMI de komende jaren zal besteden in overeenstemming met de doelstelling. In 2018 zijn geen uitgaven gedaan vanuit dit fonds.

Aan FEMI is een periodieke schenking toegezegd van 4 jaarlijkse termijnen van 1.105.161 certificaten van aandelen Hooge Raedt Groep Holding B.V.

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

---

Analyse begroting - resultaat

De in 2018 ontvangen donaties zijn aanzienlijk hoger dan begroot. De reden hiervan is de schenking van 1.105.161 certificaten op aandelen Hooge Raedt Groep Holding B.V. De uitgaven besteed aan doelstelling zijn ruim € 96.000 lager dan begroot. Dit komt met name door een lagere last inzake donaties aan Tanzania (-/- € 216.000) als gevolg van de opname van de lening aan FTK. Hiertegenover staan afboekingen op uitstaande leningen van Zero-Kap voor in totaal € 118.000. Daarnaast zijn de donaties aan Oeganda € 67.000 hoger dan begroot. Het in september 2017 vastgestelde budget 2018 voor Oeganda is in november 2017 bijgesteld in verband met verwachte hogere uitgaven en de beschikbare gelden in het fonds op naam Oeganda. Tenslotte zijn de donaties aan Peru (-/- € 36.000) en binnen Nederland (-/- € 20.000) lager dan begroot.

Voor een meer gedetailleerde toelichting op de uitgaven besteed aan doelstelling verwijzen wij u naar de toelichting bij punt 15.

Baten

---

12. Netto ontvangen donaties

	2018	2017
	€	€
Schenking certificaten van aandelen Hooge Raedt Groep Holding B.V.	3.866.602	0
Donatie HAM Foundation	0	547.100
Donatie Hooge Raedt Groep B.V.	130.000	119.805
Overige ontvangen donaties	172.830	108.210
	<u>4.169.432</u>	<u>775.115</u>

13. Rentebaten en baten uit beleggingen

	2018	2017
	€	€
Dividend	4.388	2.091
Rente lening Hooge Raedt Social Venture B.V.	203.000	203.000
Rente lening Hooge Raedt Groep Holding B.V.	26.300	0
Rente lening FT Kilimanjaro	10.734	0
Overige rente	27	532
Resultaat effecten	2.780.974	2.590.585
Boekwinst verkoop Hooge Raedt Social Venture B.V.	152.914	0
	<u>3.178.337</u>	<u>2.796.208</u>

14. Huuropbrengsten

Dit betreffen de huuropbrengsten voor de panden aan de Ukkelstraat te Eindhoven. De netto-opbrengsten van de verhuur van deze panden worden toegevoegd aan het Fonds op Naam Oeganda. De panden zijn eind 2017 verkocht.

Lasten

-----

15. Besteed aan doelstelling

	Zero-Kap	FEMI	Totaal 2018	Begroot 2018	Totaal 2017
				€	€
India	6.056	49.043	55.099	50.500	50.398
Kenia	-2.115	66.619	64.504	67.000	71.928
Nepal	0	107.357	107.357	109.000	135.370
Peru	0	16.815	16.815	53.000	47.453
Bolivia	0	1.604	1.604	0	0
Tanzania	34.059	114.005	148.064	330.000	481.704
Oeganda	33.473	137.684	171.157	70.000	65.581
Buitenland overig	55.891	1.000	56.891	18.000	70.321
Nederland	0	93.864	93.864	114.500	106.888
Fondsen op Naam	0	45.575	45.575	35.500	21.350
	<u>127.364</u>	<u>633.566</u>	<u>760.930</u>	<u>847.500</u>	<u>1.050.993</u>

De bestedingen in het kader van de doelstelling bedragen in het boekjaar 107% (2017: 96%) van de baten. De schenking van certificaten op aandelen Hooge Raedt Groep Holding B.V. is hierbij buiten beschouwing gebleven. Voor een verklaring van de grootste verschillen tussen werkelijkheid en begroot verwijzen wij naar de analyse begroting - resultaat.

Personeelskosten project Tanzania

	2018	2017
	€	€
Salarissen	75.602	76.084
Sociale lasten	5.782	5.783
Overige personeelskosten	1.652	17.438
Reis- en verblijfkosten	9.465	5.847
Overige kosten	1.097	1.007
	<u>93.598</u>	<u>106.159</u>

Deze kosten zijn inbegrepen in de bestedingen aan doelstelling Tanzania.

16. Waardemutatie onroerend goed

De vastgoedbeleggingen zijn in 2017 verkocht met een boekverlies ad € 300.000.

17. Kosten beheer en administratie

	2018	Begroot 2018	2017
Kosten website	159	0	1.001
Management fee	42.285	42.500	42.020
Kantoor- en algemene kosten	48.750	54.000	86.748
	<u>91.194</u>	<u>96.500</u>	<u>129.769</u>

18. Toerekening van de kosten

	Doelstelling	Beheer en administratie	Som der lasten 2018	Begroot 2018	Som der lasten 2017
Kosten website	159	0	159	0	1.001
Management fee	42.285	42.285	84.570	84.000	84.039
Subsidies en bijdragen	623.442	0	623.442	701.000	900.382
Personeelskosten Tanzania	93.598	0	93.598	105.000	106.159
Waardemutatie onroerend goed	0	0	0	0	300.640
Kosten UNO-Inkomen	1.605	0	1.605	0	2.433
Kantoor- en algemene kosten	0	48.750	48.750	54.000	86.748
	<u>761.089</u>	<u>91.035</u>	<u>852.124</u>	<u>944.000</u>	<u>1.481.402</u>

Voor het toerekenen van de kosten wordt allereerst gekeken of de kosten direct of indirect toerekenbaar zijn aan de diverse projecten. De bestedingen aan de doelstelling bedragen 90% van de totale bestedingen.

Overige toelichtingen

Bezoldiging directeur

De extern ingehuurde directie heeft in 2018 een vergoeding ontvangen ad € 84.570 (2017: 84.039).

Gemiddeld aantal werknemers

De stichting heeft één werknemer in dienst (voorgaand boekjaar: 1) ten behoeve van een project in Tanzania.

Bezoldiging van bestuurders

De bestuurders van de stichting ontvangen geen bezoldiging. Zij ontvangen wel een vergoeding voor werkelijk gemaakte onkosten.

Ondertekening van de jaarrekening

Baarn, 28 mei 2019

De voorzitter

R.D. Bakhuizen

Penningmeester

M.M. Putz

Secretaris

M. Seighali

Bestuurslid

A. Bakhuizen-Ywema

Bestuurslid

A.I. Landaal-Bakhuizen

Bestuurslid

L.B. Wellen

Bestuurslid

W. Walrabenstein

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Resultaatbestemming

Voorstel resultaatbestemming 2018

De directie stelt aan het bestuur voor het resultaat over het boekjaar 2018 ten bedrage van € 3.714.671 als volgt te bestemmen:

Continuïteitsreserve	-46.259
Toevoeging bestemmingsreserve projecten	-322.410
Onttrekking vrije reserves	160.706
Reserve financiering activa	7.009.230
Fondsen op naam	-305.622
	<u>6.495.645</u>

Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Resultaatbestemming 2017

De jaarrekening 2017 is vastgesteld in de bestuursvergadering gehouden op 25 april 2018. Het bestuur heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de directie en het bestuur van Stichting "Femi" Foundation to Earth, Mankind through Inspiration and Initiative.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting "Femi" Foundation to Earth, Mankind through Inspiration and Initiative te Baarn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting "Femi" Foundation to Earth, Mankind through Inspiration and Initiative per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 voor Fondsenwervende instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting "Femi" Foundation to Earth, Mankind through Inspiration and Initiative zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijnen voor 650 voor Fondsenwervende instellingen is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijnen voor Jaarverslaggeving 650 voor Fondsenwervende Instellingen en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijnen voor Jaarverslaggeving 650 voor Fondsenwervende instellingen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Lichtenvoorde, 28 mei 2019

ECOVIS BonsenReuling Audit B.V.
Was getekend,

H.F. Maarsingh,
Registeraccountant.

Bijlagen
(geen deel uitmakend van het jaarbericht)

Balans per 31 december 2018 van Zero-Kap

(na verwerking saldo exploitatie)

Actief		31-12-2018	31-12-2017
		<u>€</u>	<u>€</u>
Vaste activa			
Financiële vaste activa	1	389.476	402.673
Vlottende activa			
Vorderingen	2	71.328	107.861
Liquide middelen		165.750	239.146
		<u>237.078</u>	<u>347.007</u>
		<u><u>626.554</u></u>	<u><u>749.680</u></u>
Passief		31-12-2018	31-12-2017
		<u>€</u>	<u>€</u>
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve		0	0
Bestemmingsreserve Zero-Kap		234.578	344.507
Reserve financiering activa		389.476	402.673
Totaal reserves		<u>624.054</u>	<u>747.180</u>
Kortlopende schulden		2.500	2.500
		<u><u>626.554</u></u>	<u><u>749.680</u></u>

Staat van baten en lasten over 2018 van Zero-Kap

	2018	2017
	€	€
Baten		
Baten uit fondsenwerving:		
Netto ontvangen donaties	0	0
Rentebaten en baten uit beleggingen	4.416	2.584
Som der baten	<u>4.416</u>	<u>2.584</u>
Lasten		
Besteed aan doelstelling:		
Projectkosten inclusief afwaarderingen kredieten	114.458	88.362
Rente kredieten	5.150	-7.314
Koersverschillen kredieten	7.756	8.232
	<u>127.364</u>	<u>89.280</u>
Werving baten	0	0
Kosten beheer en administratie	178	445
Som der lasten	<u>127.542</u>	<u>89.725</u>
Saldo overschot/tekort	<u><u>-123.126</u></u>	<u><u>-87.141</u></u>

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans van Zero-Kap

---

1. Financiële vaste activa

Specificatie:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Effecten Zero-Kap	2.836	2.836
Verleende kredieten Zero-Kap	386.640	399.837
	<u>389.476</u>	<u>402.673</u>

Verleende kredieten Zero-Kap

Specificatie:

			31-12-2018	31-12-2017
			€	€
873	ASSIST	India	10.000	15.000
877	St. Ecoland Issyk-Kul	Kyrgizië	12.836	19.836
878	Life Concern Foundation	Uganda	22.246	23.205
879	PREED 3	India	7.350	10.600
880	ARUWE	Uganda	7.500	12.500
882	Nalerigu	Ghana	26.607	33.511
884	ASSIST	India	30.000	40.000
886	IDMC	Uganda	15.009	17.503
889	Pastafabriek Rwanda	Rwanda	0	50.703
890	Agrics	Tanzania	25.000	50.000
891	FT Kilimanjaro	Tanzania	30.000	30.000
892	WORD	India	11.218	19.152
893	ORD	India	17.400	20.000
894	Miwodif	Oeganda	15.000	15.000
895	Menoda	Oeganda	0	30.556
896	IDMC	Oeganda	24.700	24.700
897	VFMEEP	Kenia	24.650	0
898	Musoni	Kenia	50.000	0
900	Assist - Weverscoöp.	India	50.000	0
901	Creative farmers	Oeganda	21.500	0
			<u>401.016</u>	<u>412.266</u>
Ongerealiseerd valutaresultaat op leningen			-14.376	-12.429
			<u>386.640</u>	<u>399.837</u>

Het ongerealiseerd valutaresultaat betreft het valutaresultaat op enkele leningen welke niet in euro's zijn verstrekt.

2. Overige vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Dividendbelasting	659	314
Nog te ontvangen aflossingen op verleende kredieten Zero-Kap	69.079	91.609
Overige vorderingen	1.590	15.938
	<u>71.328</u>	<u>107.861</u>

Nog te ontvangen aflossingen op verleende kredieten Zero-Kap

Specificatie:

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
<u>Leningnummer</u>		
<u>Naam organisatie</u>		
<u>Land</u>		
	<u>Uitstaande lening</u>	
846	2.001	2.001
863	10.310	13.365
864	16.000	16.000
874	50.000	50.000
875	50.000	50.000
876	13.000	13.000
880	2.500	2.500
883	12.100	12.100
885	0	23.993
887	9.059	9.059
888	50.000	50.000
889	57.367	6.664
890	25.000	0
895	30.556	0
896	1.300	1.300
	<u>329.193</u>	<u>249.982</u>
Ongerealiseerd valutaresultaat op leningen	-13.031	-12.003
	<u>316.162</u>	<u>237.979</u>
<u>Voorzieningen op verleende kredieten</u>		
874	50.000	50.000
875	50.000	50.000
876	13.000	13.000
883	12.100	12.100
885	0	21.270
887	9.059	0
889	57.367	0
890	25.000	0
895	30.556	0
	<u>247.082</u>	<u>146.370</u>
	<u>69.080</u>	<u>91.609</u>

